

Preliminärt bokslut 2024

Linköpings kommun

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Förvaltningsberättelse	4
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	4
Befolkningsutveckling	4
Arbetslöshet.....	6
Bostäder	7
Pensionsförpliktelser	8
Analys av resultat och ekonomisk ställning.....	9
Kommunens resultat.....	9
Kommunens balanskravsresultat	10
Kommunens budgetavvikelser	11
Kommunens investeringar	16
Kommunens exploateringsverksamheten	18
Väsentliga personalförhållanden.....	19
Förväntad ekonomisk utveckling.....	21
Ekonomiska sammanställningar	22
Resultaträkning kommunen, preliminärt bokslut	22
Driftredovisning kommunen, preliminärt bokslut	23
Investeringsredovisning kommunen, preliminärt bokslut	24
Noter	25
Not 1 Redovisningsprinciper.....	25

Sammanfattning

Ekonomi

Linköpings kommuns resultat för 2024 visar plus 229 mnkr. Det lagreglerade resultatet efter balanskravsjusteringar som är rensat för effekten av orealiserade vinster och förluster är minus 1 mnkr.

Kommunens resultaträkning och budgetavvikelse, mnkr

	Preliminärt bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024	Bokslut 2023
Nämndernas nettoramar	-10 795	-10 829	34	-10 449
Exploateringsverksamheten	103	78	25	76
Pensionsenheten exkl finansiella poster	-377	-266	-111	-224
Finansenheten exkl finansiella poster	-4	0	-4	0
Intern finansiering	95	22	74	43
Skatteintäkter, utjämning, generella statsbidrag	10 624	10 630	-6	10 276
Finansnetto	584	365	219	654
Årets resultat	229	0	229	370
Resultat efter balanskravsjusteringar	-1			499

I resultatet ingår några noterbara budgetavvikelser:

- Uppgången på de finansiella marknaderna under 2024 innebär en positiv budgetavvikelse för finansnettot med plus 219 mnkr.
- Pensionskostnaderna visar minus 80 mnkr jämfört mot budget, med ett underskott inom pensionsenheten med 111 mnkr och ett överskott på finansiella poster med 31 mnkr.
- Skatteintäkter och bidrag är 6 mnkr lägre än budget.
- Inom intern finansiering visar justering för försenad nytillkommen verksamhet ett överskott där 54 mnkr är medel som tillfälligt återlämnats för demografiersättning av vård- och äldreomsorgsnämnden och 18 mnkr är försenad driftstart av anläggningar inom kommunstyrelsens verksamhet.
- Exploateringsverksamheten visar ett resultat på 25 mnkr högre än budget.
- Nämnderna har en samlad budgetavvikelse med plus 34 mnkr, där social- och omsorgsnämnden, överförmyndarnämnden samt Verksamhetsstöd och service har ett sämre resultat än budget. Övriga nämnder visar ett bättre resultat än budget.

Kommunens nettoinvesteringar uppgick år 2024 till 711 mnkr, vilket är 488 mnkr lägre än budget. Det innebär att kommunen haft en genomförandegrad för investeringar på 59 procent, genomsnittet för genomförandegrad under tidsperioden 2016–2024 är 75 procent. Det är framförallt inom kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden som det är en lägre genomförandegrad.

Personal

Jämfört med föregående år har antalet medarbetare minskat med 126 personer till 10 133. Det motsvarar 9 044 årsarbetare. Utöver detta tillkommer 1 642 personer med timlön. Andelen tillsvidareanställda med heltidsanställning har ökat med 0,9 procentenheter till 87,9 procent. Den totala sjukfrånvaron är 8,1 procent, en marginell ökning med 0,1 procentenheter jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron är fortsatt hög i jämförelse med åren före pandemin.

Andelen externa personalavgångar är 8,1 procent och har därmed minskat med 1,0 procentenhet sedan föregående år och ligger nu på ungefär samma nivå som för åren före pandemin. Genomsnittsåldern för pension har ökat med 0,2 år jämfört med föregående år till 65,4. Den direkta personalkostnaden uppgick till 4 289 mnkr, en ökning med 53 mnkr jämfört med 2023. Sjuklönekostnaden uppgick till 121 mnkr, en minskning med 4,3 mnkr jämfört med föregående år.

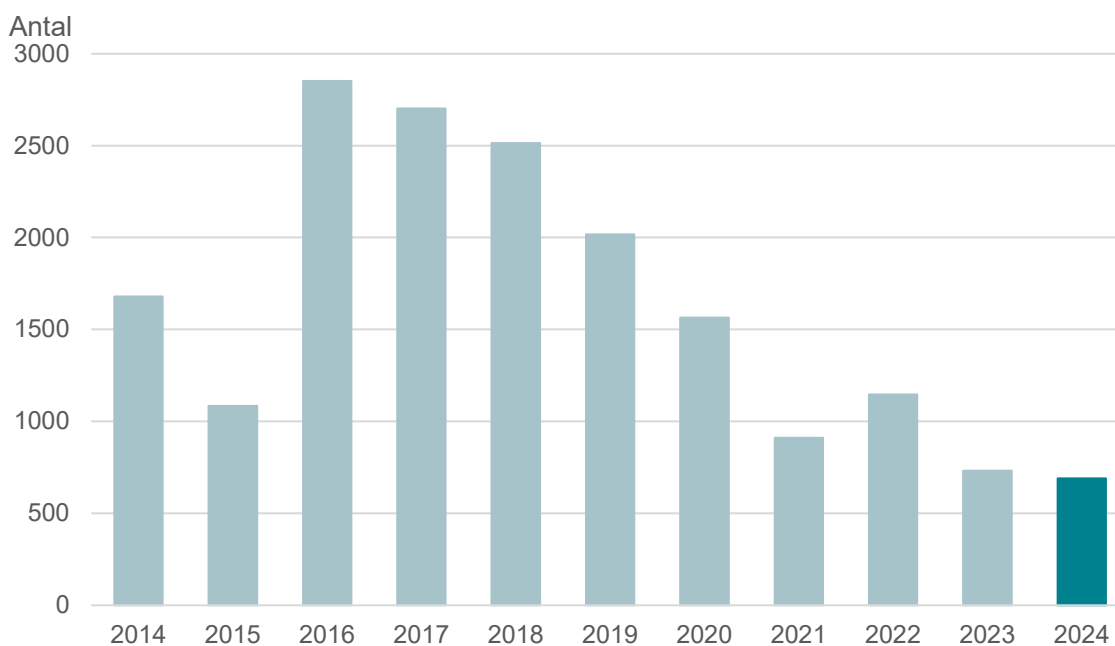
Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas året som gått i enlighet med 11 kapitlet i Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Förvaltningsberättelsen ska ge en övergripande bild av Linköpings kommunkoncerns verksamhet det gångna året.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkningsutveckling

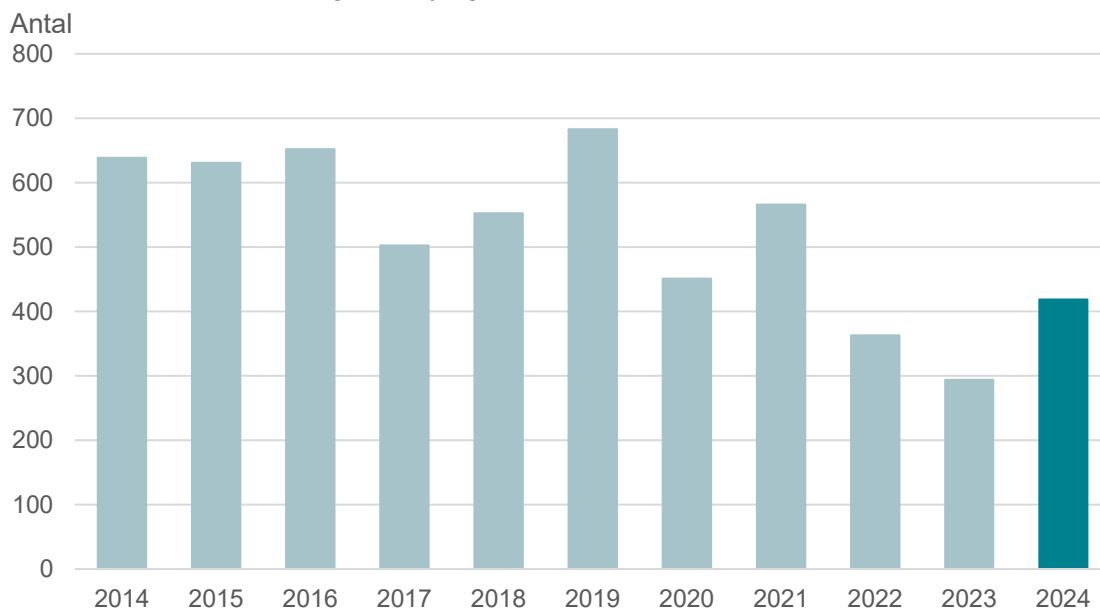
Årlig befolkningsstillväxt i Linköpings kommun 2014–2024

Folkmängden fortsatte att öka i Linköpings kommun under 2024. Ökningstakten var dock fortsatt på en låg nivå. Folkmängden ökade preliminärt med ungefär 690 personer upp till knappt 168 100 invånare. Jämfört med kommunens befolkningsprognos ökade kommunens befolkning med ungefär 250 färre personer än förväntat under året. Den svagare utvecklingen jämfört med prognosen beror till stor del på högre utflyttning från kommunen än förväntat.

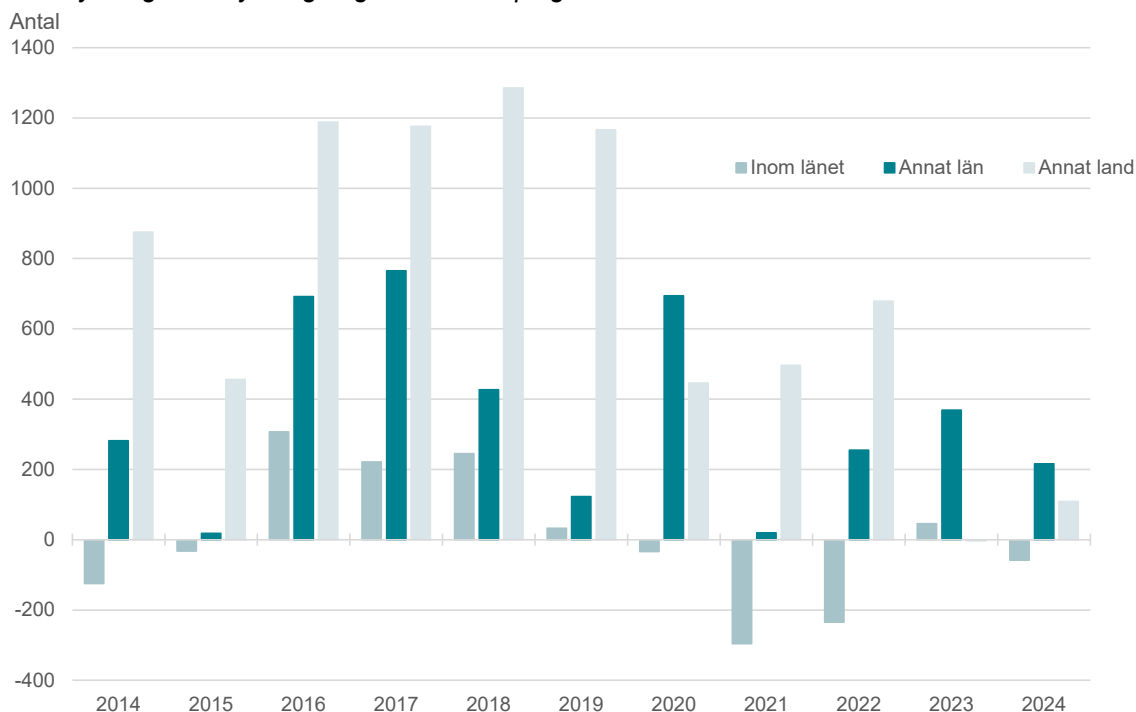
Skatteverkets arbete med att höja kvaliteten på folkbokföringen i landet fick förväntat utfall för Linköpings del 2024, vilket innebar att närmare 400 personer under året har avregistrerats från folkbokföringen då de inte längre bedöms vara bosatta i landet. De avregistrerade personerna har registermässigt noterats som utflyttade till annat land.

Födelseöverskottets utveckling i Linköpings kommun 2014–2024

Födelseöverskottet under 2024 var högre än under de närmast båda föregående åren. Antalet födda barn uppgick preliminärt till 1 600 och antalet avlidna till 1 190 personer. Antalet födda barn i kommunen ökade därmed med drygt 40 stycken, samtidigt som antalet avlidna var färre än året före. Födelseöverskottet var därmed ungefär 120 personer högre 2024 än 2023.

Nettoflyttning efter flyttningregion för Linköpings kommun 2014–2024

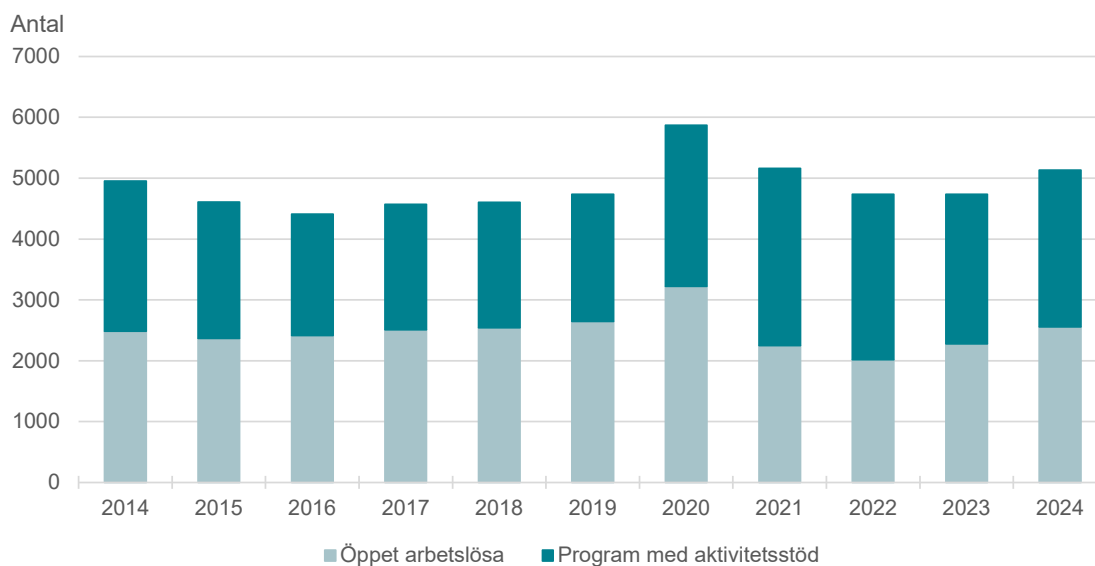
Flyttningen både till och från kommunen var fortsatt omfattande under 2024 och både in- och utflyttningen befann sig på höga nivåer. Inflyttningen under 2024 ökade dock endast med ungefär 50 personer jämfört med året före medan utflyttningen ökade med drygt 180 personer. Det positiva flyttningsnettot berodde i första hand på ökad inflyttning från andra länder. Till del beror det på att ukrainska medborgare under sensommaren tilläts folkbokföra sig i Sverige. Utan förändringar i den lagstiftningen hade kommunen haft ett negativt flyttningsnetto i relation till andra länder även under

2024. Det visades åter ett flyttningsunderskott i relation till andra kommuner i Östergötlands län, främst beroende på omfattande utflyttning av förskolebarn samt personer i familjebildande ålder. I relation med andra län hade kommunen även under 2024 ett tydligt flyttningsöverskott, dock var överskottet lägre än året före. Noterbart är även att kommunen samtidigt hade tydliga negativa flyttningsunderskott för förskolebarn såväl inom länet, andra län och andra länder.

Arbetslöshet

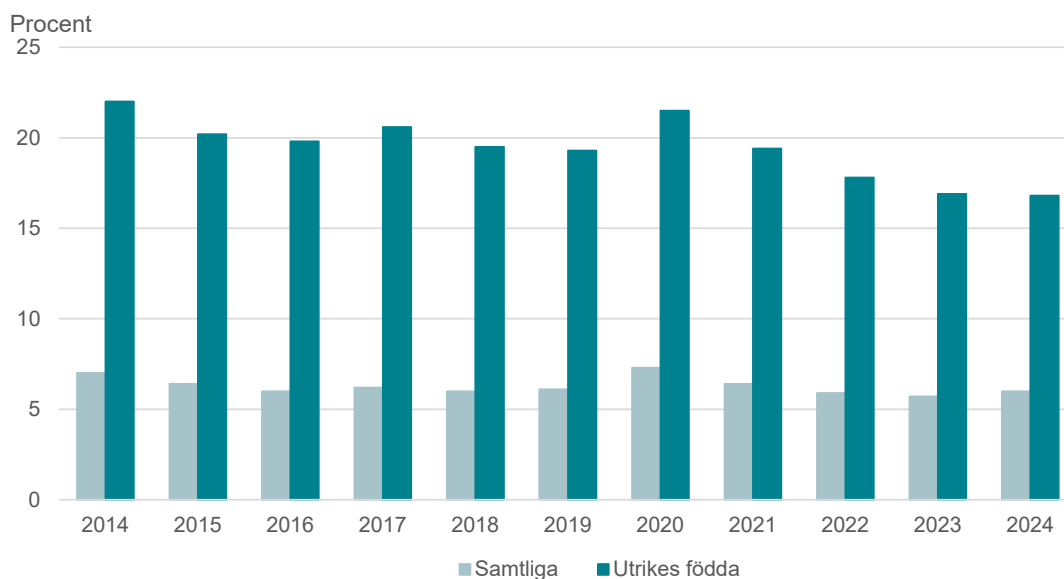
Arbetslöshetens utveckling i Linköpings kommun

Antal arbetslösa 16–65 år i Linköping i oktober 2014–2024

Arbetslösheten började öka något under det andra halvåret 2024. Antalet öppet arbetslösa samt personer i program med aktivitetsstöd uppgick i oktober 2024 till 5 134 personer, vilket var 399 personer fler än vid motsvarande tidpunkt ett år tidigare. Andelen öppet arbetslösa uppgick till 3,0 procent av arbetskraften och andelen personer i program med aktivitetsstöd till 3,0 procent. Summerat innebär det med andra ord att 6,0 procent av arbetskraften i åldern 16–65 år var inskrivna som arbetslösa, vilket var 0,3 procentenheter högre än ett år tidigare. *Notera att uppgifterna för 2014–2022 avser åldern 16–64 år.*

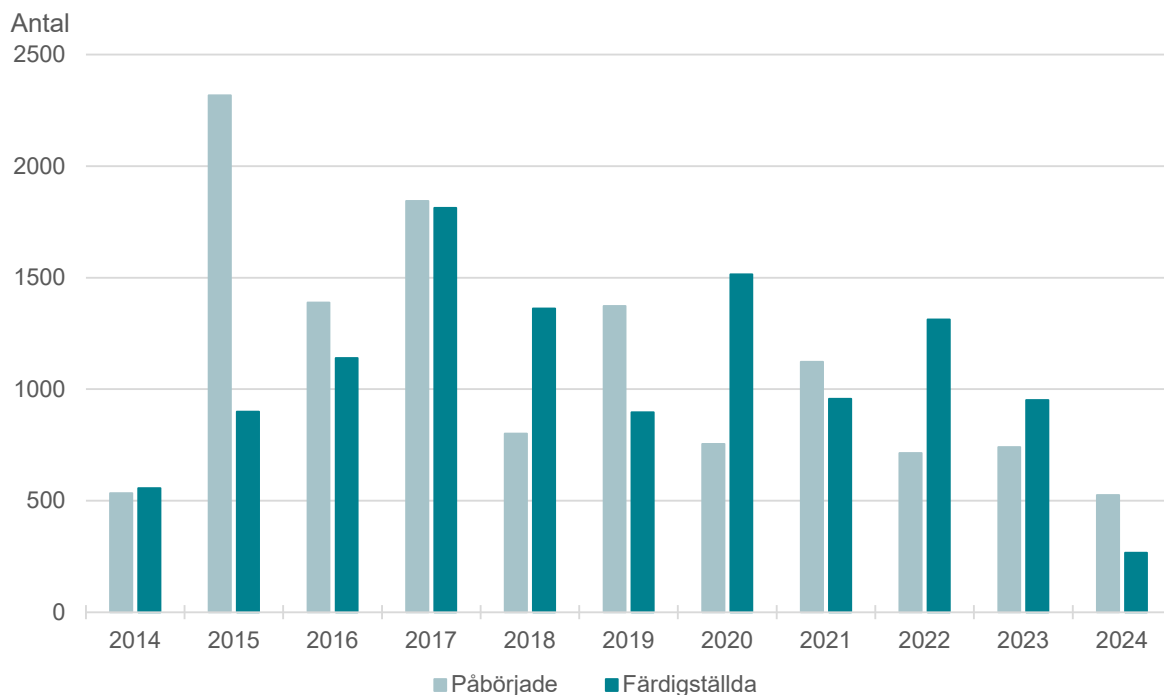
Andel arbetslösa av arbetskraften inklusive program med aktivitetsstöd 16–65 år i Linköping i oktober 2014–2024

16,8 procent av de utrikes födda var arbetslösa, inklusive program med aktivitetsstöd, vilket var 0,1 procentenheter lägre än ett år tidigare. Det är den lägsta arbetslösheten som har redovisats för de utrikes födda på 17 år.

Bostäder

Antal påbörjade och färdigställda lägenheter i nybyggda hus 2014–2024

Antalet påbörjade bostäder minskade under 2024. 525 bostäder påbörjades under året, vilket var 216 färre än under föregående år, samt det lägsta antalet påbörjade bostäder sedan 2011.

Under 2024 färdigställdes i nybyggda hus 267 bostäder i Linköpings kommun, vilket var 685 färre än 2023 och det lägsta antalet sedan år 2000. I uppgifterna om antalet nybyggda bostäder ovan ingår inte ombyggda hus. Under 2024 färdigställdes 30 lägenheter i ombyggda hus och summeras dessa med dem färdigställda i nybyggda hus uppgår antalet nya bostäder till 297 stycken.

Pensionsförpliktelser

Linköpings kommun redovisar sina pensionsåtaganden enligt fullfonderingsmodellen, vilket innebär att samtliga pensionsförpliktelser redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. Det innebär att merparten av kostnaden för de anställdas pensioner har belastat det år då de intjänades.

Pensionsförpliktelserna för pensioner intjänade före 1998 (ansvarsförbindelsen) är 2,4 miljarder och har successivt minskat mellan åren, vilket beror på att den utgjordes av förmånsbestämd pension som nu minskar vartefter pensionsutbetalningar sker. Under 2023 och 2024 har dock dessa pensionsförpliktelser istället ökat vilket beror på den uppräknings som inflationen bidrar till.

Pensioner som är intjänade från och med 1998 utgörs till största delen av avgiftsbestämd pension vilket inte leder till att pensionsavsättningen ackumuleras utan utbetalas varje år till den pensionsförvaltaren som den anställde valt. För att täcka årets intjänande av pensionskostnader görs ett påslag på lönekostnaden för respektive verksamhet, vilket innebär att den nytjänade pensionen finansieras inom respektive nämnds budgetramar. Detta ger en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad hos den centrala pensionsenheten som för år 2024 beräknas till 360 mnkr. Totalt sett har pensionsenheten nettokostnader för år 2024 på 525 mnkr och har i resultatet för helår 2024 sammanvägt verksamhetens nettokostnader och finansiella kostnader som är 80 mnkr högre än budget.

Kommunen har från år 1997 gjort externa placeringar för att minska de framtida pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Marknadsvärdet uppgick den 31 december 2024 till 2,4 miljarder kronor vilket är en ökning jämfört med årsskiftet då de uppgick till 2,2 miljarder kronor. Placeringarna motsvarade den 31 december 100 procent av pensionsavsättningen som är intjänad från och med 1998. Konsolideringsgraden (det vill säga så stor andel av utbetalningarna som kan finansieras med externa placeringar) för pensioner intjänade före 1998 har minskat från 41 procent i bokslut 2023 till 30 procent den 31 december 2024 då pensionsförpliktelserna ökat betydligt mer än marknadsvärdet för placeringarna.

En ny överenskommelse om pension tecknades mellan parterna i december 2021. Överenskommelsen gäller från den 1 januari 2023 och innebär högre kostnader för pensioner då premienivåerna höjts. Syftet med överenskommelsen är att sektorn ska kunna möta behovet av ett förlängt och förändrat arbetsliv, att behålla och rekrytera medarbetare samt att genom en övergång till ett avgiftsbestämt pensionssystem göra det möjligt att förutse kostnaderna och över tid minska de snabbt ökande pensionsavsättningarna.

Kommunens pensionsförpliktelser gentemot anställda och politiker inklusive löneskatt, mnkr

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Preliminärt bokslut 2024
Pensioner intjänade före 1998	2 325	2 247	2 288	2 367
Pensioner intjänade fr.o.m. 1998	977	1 024	1 272	1 665
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring eller pensionsstiftelse	0	0	0	0
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	3 302	3 271	3 560	4 032
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde finansiella placeringar	2 219	2 013	2 220	2 379
Återlånade medel	1 083	1 244	1 340	1 653
Konsolideringsgrad pensioner intjänade fr.o.m. 1998	100%	100%	100%	100%
Konsolideringsgrad pensioner intjänade före 1998	53%	44%	41%	30%

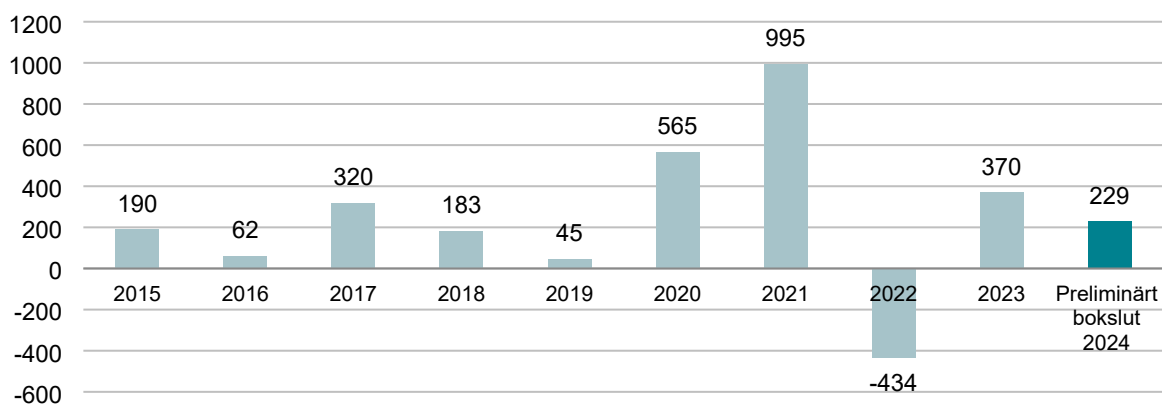
Analys av resultat och ekonomisk ställning

Kommunens resultat

Kommunens resultat för 2024 uppgår till plus 229 mnkr, vilket motsvarar 2,2 procent av kommunens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Omsättningen under 2024 för Linköpings kommun är 12,4 miljarder kronor.

Jämfört med 2023 är årets resultat 141 mnkr lägre. Verksamhetens nettokostnader har ökat något mer än summan av skatteintäkter och bidrag, vilket dock var förväntat. Finansnettot är cirka 11 procent lägre jämfört med 2023. Finansnettot är den starkast påverkande delen i varför resultatet fluktuerat under de senaste åren, vilket beror på att ny lagstiftning förändrade så att orealiserade vinster och förluster i värdepapper från och med år 2020 är resultatpåverkande för Linköpings kommun.

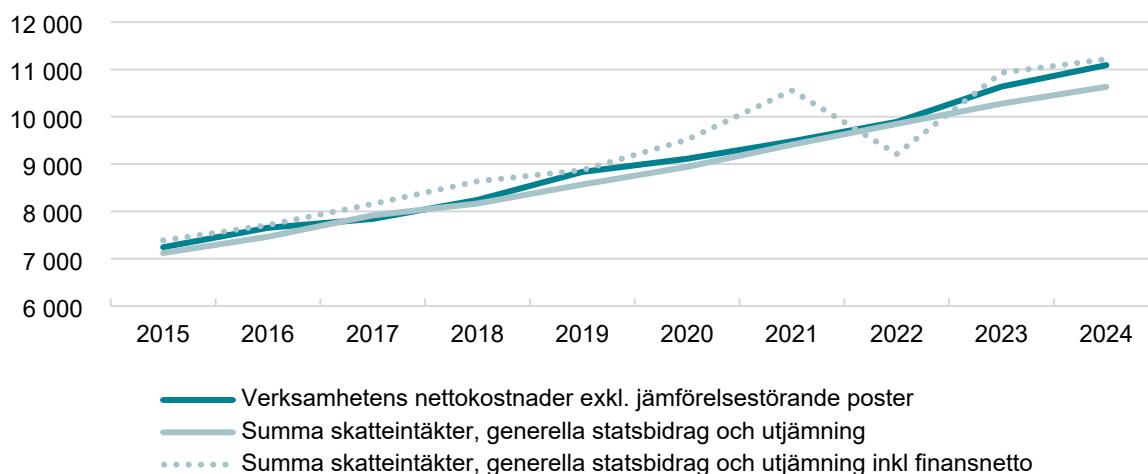
Kommunens resultat för åren 2015–2024, mnkr

Kommunens största intäkter är skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning mellan Sveriges kommuner som för 2024 är drygt 10,6 miljarder kronor. Det motsvarar över 80 procent av kommunens samlade intäkter. Linköping har även en stor andel finansiella intäkter jämfört med andra kommuner. Kommunens övriga intäkter består bland annat av taxor och avgifter samt hyresintäkter och arrenden.

En av kommunens indikatorer för målet en hållbar ekonomi, säger att verksamhetens nettokostnad ska vara mindre än 100 procent av skatteintäkter och finansnetto för att skapa utrymme till att finansiera investeringarna med egna medel. För 2024 är andelen 98,9 procent. Finansnettot varierar stort mellan åren med anledning av att de finansiella placeringarna marknadsvärderas och det därför ingår orealiserade vinster och förluster i resultatet. Därför är det intressant att följa även verksamhetens nettokostnaders andel av skatteintäkterna som är kommunens huvudsakliga finansiering. För 2024 är verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster 104,3 procent av skatteintäkterna.

Skatte- och nettokostnadsutvecklingen, mnkr

I och med att kommunen växer, samt med den inflation som är, ökar både verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter. För att ha en hållbar utveckling bör inte verksamhetens nettokostnader öka mer än skatteintäkterna. Nettokostnaderna exklusive jämförelsestörande poster har ökat med 4,3 procent jämfört med föregående år och skatteintäkterna har ökat med 3,5 procent. De tillfälligt ökade kostnaderna för uppräknings pensionsförpliktelser har inte hanterats som en jämförelsestörande post, men noteras att även under 2023 fanns hög tillfälliga pensionskostnader, även om de var något lägre än för 2024.

Kommunens två största kostnadslag är personalkostnader och köp av verksamhet. För 2024 uppgår andelen till 72 procent. Lokalkostnader och avskrivningar är två andra kostnadslag som är viktiga att följa. Andelen under 2024 är 13,8 procent, jämfört mot 14,0 procent för helåret 2023. Att andelen minskar är dock inte att betrakta som ett trendbrott mot tidigare års ökade andel, utan beror på att pensionskostnaderna varit så höga under 2024. Både under 2023 och fortsatt under 2024 är det framförallt avskrivningskostnaderna som fortsätter öka mycket i jämförelse mot andra kostnadsposter. Under helåret 2023 var ökningen 17 procent och under 2024 ligger ökningen på 13 procent jämfört mot samma period året innan. Övriga 14 procent går till största delen till tjänsteköp, material och ekonomiskt bistånd.

Kommunens balanskravsresultat

Enligt kommunallagen krävs att kommunernas ekonomi ska vara i balans, det vill säga att årets intäkter ska täcka kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. Vid avstämningen mot balanskravet räknas inte realiserade vinster samt effekterna av marknadsvärderingen av de finansiella placeringarna med i resultatet. På grund av de uppgångar som varit på de finansiella marknaderna under året, ingår ett orealiserat resultat för de finansiella placeringarna i resultatet som räknas bort i balanskravsutredningen. Denna summa kan variera kraftigt mellan månaderna, beroende på börsens upp- och nedgångar. Balanskravsresultatet innehåller även återföring av orealiserade vinster och förluster från den försäljning av placeringar som skett under året.

Kommunen visar ett negativt resultat efter balanskravsjusteringar på minus 1 mnkr för 2024. Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat regleras under de närmaste följande tre åren. Det är första gången sedan lagen infördes som Linköpings kommun behöver återställa ett negativt balanskravsresultat. Det är fullmäktige som antar en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. I årsredovisningen för 2024 redogörs för både när och på vilket sätt det negativa balanskravsresultatet ska regleras.

Kommunens balanskravsresultat, mnkr

	Boksl ut 2020	Boksl ut 2021	Boksl ut 2022	Boksl ut 2023	Prelimin ärt bokslut 2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	565	995	-434	370	229

Samtliga realisationsvinster	-57	-	-2	-58	-
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-327	-378	865	197	-230
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	104	-	-10	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	181	721	429	499	-1
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-92	-58	-	-	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-	-	-
Balanskravsresultat	89	663	429	499	-1

Då värdeförändringen år 2024 av pensioner intjänade före 1998 redovisas mot eget kapital enligt beslut i kommunfullmäktige i samband med budget för 2024, så innebär det att balanskravsresultatet för 2024 således är 191 mnkr högre än enligt den redovisningsprincip som använts fram till år 2022. Ett korrigerat balanskravsresultat för jämförelse med tidigare års resultat skulle enligt tidigare redovisningsprinciper vara plus 313 mnkr för 2023 och minus 192 mnkr för 2024. För 2025 återgår kommunen till samma redovisning som gällt fram till och med 2022.

Kommunens budgetavvikelser

Årets resultat för 2024 är plus 229 mnkr, vilket också är samma som budgetavvikelsen då budgeterat helårsresultat är 0 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader är 10 987 mnkr, vilket är 8 mnkr lägre än budgeterat. Verksamhetens resultat innan finansiella poster är minus 355 mnkr vilket är 10 mnkr bättre än budgeterat. Således kan konstateras att både verksamhetskostnader och intäkter i form av skatter och bidrag ligger väldigt nära plan. Verksamhetens resultat innan finansiella poster jämfört mot Linköpings kommuns totala omsättningen avviker endast med 0,08 procent. Det är inom finansnettot i stort sett hela överskottet finns.

I resultatet ingår några noterbara budgetavvikelser:

- Uppgången på de finansiella marknaderna innebär en positiv budgetavvikelse inom finansnettot med plus 219 mnkr.
- Pensionskostnaderna visar på minus 80 mnkr jämfört mot budget, med ett underskott inom pensionsenheten med 111 mnkr och ett överskott på finansiella poster med 31 mnkr.
- Utfallet för intern finansiering är plus 74 mnkr.
- Nämnderna har en samlad budgetavvikelse med plus 34 mnkr.
- Exploateringsverksamheten visar ett resultat på 25 mnkr högre än budget.
- Skatteintäkter och bidrag är 6 mnkr lägre än budget, exkluderat ett överskott om 8 mnkr för statsbidrag som redovisas på nämnderna resultat.

Kommunens resultaträkning och budgetavvikelse, mnkr

	Preliminärt bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos augusti	Avvikelse prognos mars
Nämndernas nettorammar	-10 795	-10 829	34	-31	14
Exploateringsverksamheten	103	78	25	0	0
Pensionsenheten exkl finansiella poster	-377	-266	-111	-90	-80
Finansenheten exkl finansiella poster	-4	0	-4	-6	0
Intern finansiering	95	22	74	51	49
Skatteintäkter och bidrag	10 624	10 630	-6	21	-23
Finansnetto	584	365	219	248	164
Årets resultat	229	0	229	193	124

Budgetavvikelser för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Utfallet för 2024 visar på att skatteintäkter och bidrag blev 6 mnkr lägre jämfört mot skatteunderlagsprognos från 5 oktober 2023 som budgeten bygger på. Skatteintäkterna för 2024 blev 28 mnkr högre än budget, vilket beror på ökade lönesummor främst gällande första halvåret. Fastighetsavgiften genererade 9 mnkr mer än budget. För 2023 blev istället slutavräkningen av

skatteintäkterna 42 mnkr lägre än budgeterat, efter Skatteverket slutliga beslut. Justeringar inom utjämningsystemet går jämnt upp med budget.

Utöver skatteintäkter och bidrag så finns det generella statsbidrag som ingår i nämndernas resultat som slutade på totalt 23 mnkr, vilket är 8 mnkr mer än budget. Den totala budgetavvikelsen inom skatter och bidrag blev således plus 2 mnkr.

Budgetavvikelser för finansnettot

Avvikelsen i finansnettot beror till stor del på att placeringarna har haft ett högre utfall än den budgeterade värdetillväxten. Av det faktiska utfallet på 296 mnkr utgörs en betydande del av orealiserade vinster (marknadsvärderingar) i kommunens tre placeringsportföljer, vilka vid årets slut hade ökat till 230 mnkr. Utöver detta har utfallet påverkats positivt av ränteintäkter och utdelningar i våra placeringar. Stockholmsbörsen (OMXS30) steg med 8,4 procent fram till slutet av augusti men sjönk därefter och avslutade året med total uppgång på 3,7 procent. Utvecklingen i portföljerna kan kopplas till börsens positiva trend under året. Trots viss volatilitet har portföljerna visat motståndskraft och presterat bättre än budgeterat, vilket bidragit till ett stärkt finansnetto.

Kommunens finansnetto, mnkr

	Preliminärt bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024
Utdelning	415	410	5
Placeringar	296	159	137
Övriga finansiella intäkter	315	102	213
Finansiella intäkter	1026	671	355
Finansiell kostnad för kommunens pensionsförpliktelse (inkl räntekostnad och basbeloppsuppräknig)	-148	-180	31
Övriga finansiella kostnader (inkl räntekostnader)	-294	-126	-168
Finansiella kostnader	-442	-306	-136
Summa finansnetto	584	365	219

Utfallet för övriga finansiella intäkter och övriga finansiella kostnader avviker från budget till följd av förändrade förutsättningar i samband med införandet av internbank. Kommunen har tagit över dotterbolagens lån och har därmed haft högre finansiella kostnader, men samtidigt har de finansiella intäkterna ökat eftersom dotterbolagen har fakturerats för räntekostnader. Detta innebär att de ökade intäkterna och kostnaderna balanserar varandra vilket gör att utfallet för kommunen är neutralt. Avvikelsen för finansiell kostnad för kommunens pensionsförpliktelse finns beskrivet under stycket budgetavvikelser för pensionsenheten.

Utfallet för utdelning avviker mot budget och avser ökad utdelning med 5 mnkr från Linköpings stadshus till kommunen. Dessa kommer från en hyresrabatt från Lejonfastigheter som har fördelats ut till kommunens förvaltningar.

Budgetavvikelser för pensionsenheten

Utfallet för 2024 visar på ökade kostnader med cirka 89 mnkr jämfört mot budget. Av dessa avser 9 mnkr kostnader för uppräknig av pension innan 1998, vilket enligt beslut i kommunfullmäktige i samband med budget 2024 ska belasta det egna kapitalet. Resterande 80 mnkr blir en ökad kostnad i resultatet för 2024 där minskade kostnader med 31 mnkr redovisas på finansnettot och ökade kostnader med 111 mnkr på pensionsenheten.

Förändringen av pensionskostnaden 2024 mot budget kan till största del förklaras av ökade kostnader för pensionsavsättningar. Främsta orsaken är att fler anställda är kvar i avtalet KAP-KR än vad som tidigare antogs samt förändrad samordning med allmän pension för bruttopensioner ger högre ansvarsförbindelse och pensionsutbetalning. Dessutom har fler gjort temporära uttag av IPR97 vilket även det ger högre pensionsutbetalningar.

Budgetavvikelser för intern finansiering

Intern finansiering, mnkr

	Preliminärt bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024	Bokslut 2023
Kommunstyrelsens resursmedel	0	0	0	0
Reserv pris och lön	0	0	0	0
Försenad nytillkommen verksamhet	0	-72	72	0
Intern ränta	96	94	2	43
Summa intern finansiering	96	22	74	43

Kommunen hade i budget för 2024 resursmedel om 10 mnkr att fördela till nämnderna som tilläggsanslag efter beslut i kommunstyrelsen. Resursmedel har under året fördelats till Social- och omsorgsnämnden om 5 mnkr (KS 2024–103) och Kost och restaurang om 5 mnkr (KS 2024–233). Således är kommunstyrelsens budget för resursmedel sänkt till 0 mnkr, då samtliga medel är fördelade.

För 2024 fanns inga budgeterade reserver för pris och lön.

Under året har vård- och äldreomsorgsnämnden justerat för ej ännu nystartad verksamhet kopplat till demografiersättningen med 54 mnkr. Detta utgör hela nämndens utökade demografiersättning för 2024 jämfört med ramen 2023. Medlen återfinns igen i nämndens ram för 2025. Tillsammans med övriga återlämnade medel från kommunstyrelsen för simhallen på 16 mnkr och Göta kanal besökscenter på 1,5 mnkr genererar försenad nytillkommen verksamhet ett samlat överskott på 72 mnkr för 2024.

Intäkterna för den interna räntan har ökat under 2024 jämfört med 2023, främst för att räntesatsen ökat från 1 procent till 2 procent. Viss del av ökningen är också för helårseffekt på aktiveringen av simhallen, men även vissa andra nya anläggningar. Överskottet för intern ränta 2024 blev 2 mnkr.

Budgetavvikelser för nämnderna

Budgeten är det viktigaste instrumentet för styrning av kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet gjort en prioritering av hur kommunens intäkter som främst består av skatteintäkter ska användas. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är därför att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten.

Nämnderna har en budgetavvikelse med plus 34 mnkr jämfört med budget vilket motsvarar 0,3 procent av deras samlade budget. Till målet för en hållbar ekonomi finns en indikator som säger att nämndernas sammantagna avvikelse mot budget bör vara mindre än 1 procent.

Nämndernas budgetavvikelse, mnkr

	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos augusti 2024	Avvikelse prognos mars 2024	Avvikelse bokslut 2023
Kommunfullmäktige	1	0	0	1
Kommunens revisorer	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	22	8	11	92
Verksamhetsstöd och service (KS)	-10	-11	-6	-2
Valnämnden	0	0	0	0
Vård- och äldreomsorgsnämnden*	31	13	0	-39
Social- och omsorgsnämnden*	-71	-75	0	-80
Arbetsmarknadsnämnden	27	12	0	10
Överförmyndarnämnden	0	0	0	-1
Barn- och ungdomsnämnden	14	0	0	-56
Bildningsnämnden	14	20	8	17
Kultur- och fritidsnämnden	2	0	0	3
Bygg- och miljönämnden	3	2	0	-2
Samhällsbyggnadsnämnden	0	0	0	-1
	34	-31	14	-58

*Inklusive tidigare verksamhet Leanlink som under 2023 tillhörde kommunstyrelsen

Enligt ekonomistyrningsreglerna ska nämnder vars underskott beräknas bli större än 1 procent och uppgår till mer än minus 1 mnkr redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen, eller att det finns annat beslut om hur detta ska hanteras. Nämnder med ett underskott under 1 procent behöver inte redovisa en åtgärdsplan, men uppmanas att vidta åtgärder för att minska underskottet och vara i ekonomisk balans till kommande år.

Under året har kommunstyrelsen i samband med delårsrapport per sista mars uppmanat Verksamhetsstöd och service att vidta åtgärder för att komma i balans, samt i samband med delårsrapport per sista augusti gett dem i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att vara i ekonomisk balans till 2025.

Social- och omsorgsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden hade inför delårsrapport per sista mars redan tagit fram handlingsplaner, där social- och omsorgsnämnden hade åtgärder på 122 mnkr och samhällsbyggnadsnämnden hade åtgärder på 20 mnkr. Efter delårsrapport per sista augusti godkände kommunstyrelsen att medge social- och omsorgsnämnden att redovisa ett underskott om högst 75 mnkr för 2024, samt uppmanade nämnden att vara i ekonomisk balans till 2025.

I utfallet för 2024 ingår att kommunstyrelsen samt vård- och äldreomsorgsnämnden har reviderat ned sina budgetramar med hänvisning till justering för försenad nytilkommen verksamhet. Detta överskott redovisas istället inom intern finansiering. Det totala överskottet för dessa medel är 72 mnkr.

Nedan redovisas korta kommentarer till större avvikelser jämfört med budget för nämnderna. Ytterligare kommentarer till nämndernas resultat finns att läsa i respektive nämnds verksamhetsberättelse som behandlas av kommunfullmäktige den 29 april.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott med 22 mnkr där de flesta staberna redovisar en positiv avvikelse mot budget. Störst överskott med 10 mnkr sker inom områdena civilt försvar och säkerhet, bland annat då det årliga statsbidraget från MSB blev högre och att ett antal investeringar inom framförallt trygghetspunkter skjutits till kommande år. I övrigt kommer överskottet från ett antal vakanser inom förvaltningen samt att reglering av sociala avgifter gentemot Skatteverket ger ett överskott med drygt 3 mnkr.

Under året har ofinansierade poster på motsvarande 11 mnkr kunnat hanteras. Det handlar bland annat om kostnader kopplade till arbetet med informationssäkerhet, vissa tillfälliga kostnader i samband med flytten av Fenomenmagasinet, samt ökade kapitalkostnader på grund av räntehöjningar avseende tidigare ombyggnation av Östergötlands Länsmuseum.

Verksamhetsstöd och service

Verksamhetsstöd och service redovisar totalt sett ett resultat på minus 10 mnkr. Av detta avser 8 mnkr LKDATA, som inte lyckats med de kostnadsreducerande åtgärderna på 10 mnkr som fanns i budget för 2024. Underskottet kan framförallt härledas till ökade kostnader för licenser. Utöver licenser har det också varit höga prisökningar på både externa tjänster och utrustning. Utifrån de ökade kostnaderna inom LKDATA under året har ytterligare handlingsplaner tagits fram, där åtgärder som vidtagits är att externa konsulter avslutats, vakanser har ej ersättningsrekryterats samt en översyn av licenser och övriga kostnader.

Vård- och äldreomsorgsnämnden

Nämnden gör ett överskott med cirka 31 mkr som beror främst på en lägre volym inom hemsjukvård/hemrehab, lägre beläggning inom vårdboende samt att utfallet av de fyra upphandlade vårdboendena innebar lägre priser än budgeterat. Även ett antal aktiviteter inom bland annat digitalisering och ej nyttjade kompetensmedel bidrar också till överskottet.

Verksamheten i egen regi som 2023 gjorde ett större underskott har vänt detta till ett mindre överskott om 5 mnkr. Detta är en kombination av tillförda resurser samt att flera åtgärder vidtagits för att hantera införandet av 11-timmars dygnsvila och ökad vårdtyngd. Även bemanningssjuksköterskor har kunnat minskas kraftigt till förmån för egen anställd personal. Inom öppna vårdformer finns inga inhyrda sjuksköterskor vid slutet av 2024 och inom vårdboende beräknas de få kvarvarande ersättas med egen personal under första kvartalet 2025.

Inom hemtjänsten är det ett underskott om 10 mkr, trots något färre timmar än budgeterat. Den främsta förklaringen till underskottet är att snittpriset för de ersatta timmarna är högre än budgeterat. De ersatta timmarna är uppdelade utifrån en mix av tätort, landsbygd, dag- och nattimmar och det är svårt att förutse utfallet av den mixen av timmar.

Social- och omsorgsnämnden

Social- och omsorgsnämndens budget för 2024 inkluderade en åtgärdsplan på 122 mnkr som beslutades i nämnden den 28 mars 2024. Resultatet för 2024 visar ett underskott på minus 71 mnkr. Avvikelsen från budget ligger framförallt inom LSS och inom IFO Barn och unga. Underskotten beror på att de åtgärdsplaner som fanns inte kunnat realiseras fullt ut under året, utan vissa delar fortsätter under 2025. De flesta åtgärder har ändå visat effekt under framförallt senare delen av 2024.

Inom LSS står boenden och personlig assistans för det största underskottet mot budget. Boenden i egen regi har arbetat med ett bemanningsprojekt, som kommer att genomföras med start under första kvartalet 2025. För personlig assistans kommer upphandling av extern utförare för den del som utförts i egen regi genomföras under början 2025, åtgärder som beräknas sänka kostnaderna framåt.

Dygnsplaceringar på HVB, SiS, externa stödboenden står för minus 49 mnkr i avvikelse från budget, familjehem för minus 9 mnkr medan öppenvården har lägre kostnader än budgeterat. Området har haft fortsatt höga volymer och kostnader för dygnsplaceringar, inklusive de som är kopplade till gängkriminalitet men även till psykisk hälsa. Antal aktualiseringar (orosanmälningar) har varit högre än någonsin under 2024, något som påverkar placeringskostnaderna med viss fördröjning. Antal individer placerade i HVB-hem har dock minskat de senaste månaderna från cirka 80 placeringar vid halvårsskiftet till cirka 60 genom ändrade arbetssätt kopplade till åtgärdsplanen. Samtidigt har antalet placeringar på SiS och i konsulentstödda familjehem ökat. Snittpriset per vårddygn har ökat för HVB, då många utförare börjat kräva tilläggsavtal för att ta emot individer med komplexa behov. Därför märks inte ännu någon minskning av total kostnad eller total volym. Åtgärdsplanen innebar framförallt att minska externa dygnsplaceringar och öka insatserna på hemmaplan, något som förvaltningen fortsätter arbeta med genom att förstärka öppenvården och öka antal nätverkshem.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämndens resultat för helår 2024 innebär en positiv avvikelse jämfört med budget på 27 mnkr. Avvikelsen beror framför allt på ett stort överskott kopplat till ekonomiskt bistånd med 19 mnkr. I genomsnitt under året har 142 färre hushåll varit aktuella för ekonomiskt bistånd jämfört med 2023. Arbetsmarknaden har varit oväntat stark under hela 2024, trots en konstaterad lågkonjunktur. Förvaltningens enheter redovisar plus 4 mnkr och vuxenutbildningen har en total avvikelse mot budget om plus 5 mnkr.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden visar på ett underskott om strax under 0,3 mnkr. Anledningen till underskottet är fler uppdrag hos externa aktörer med högre kostnad som följd.

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämndens ansvarsområde visar sammantaget för 2024 ett överskott på 14 mnkr, varav de kommunala enheterna står för hela beloppet. Förskoleverksamheten står för 8 mnkr av överskottet och det kan främst kopplas till högre intäkter från extraordinärt stöd och statsbidrag samt lägre kostnader för personal. Grundskoleverksamheten redovisar ett överskott om 5 mnkr. Överskottet förklaras främst i ökade intäkter från statsbidraget för att mildra effekterna av inflation 2024 som fördelades under höstterminen.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden visar sammantaget för 2024 ett överskott på 14 mnkr. Det största överskottet finns inom gymnasieskolan på drygt 10 mnkr. Budgeten för 2024 baserades på en förväntad elevtillströmning på mer resurskrävande yrkesprogram, men tillströmningen uteblev. Detta har medfört lägre kostnader för nämnden än budgeterat. Samtidigt har antalet inpendlande elever ökat jämfört med budget vilket har gett högre intäkter från andra kommuner. Under hösten när prognosen visade på ett stort överskott, gjordes en omfördelning till de kommunala enheterna på 15 mnkr. De kommunala enheternas samlade årsresultat slutade på plus 3 mnkr för helåret.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämndens resultat för 2024 innebär en positiv avvikelse mot budget om 2 mnkr. Nämnden redovisar ett överskott om 10 mnkr inom anläggningssidan vilket till största delen förklaras av framflyttade investeringar, men där 7 mnkr istället har använts för att betala ut extra föreningsbidrag under slutet av året. Övriga verksamheter följer budget relativt väl.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens utfall ligger i linje med budget för 2024, men avvikelser finns inom olika verksamheter. Kapitalkostnaderna blev cirka 12 mnkr högre än budget och var en av anledningarna till att nämnden tog fram ett brett åtgärdsprogram under våren 2024. Effekterna av de åtgärder som beslutades syns i utfallet för året men är spridda på en mängd verksamheter. Utöver dessa åtgärder så har även ökade parkeringsintäkter samt en mild decembermånad bidragit till att nämnden kompensert för de ökade avskrivningskostnaderna. Även fysisk planering visar på ökade kostnader jämfört med budget, vilket beror på detaljplanering av de kommunala verksamhetsområdena i Distorp

samt Hackefors. På minussidan finns även bortfall av intäkter för markupplåtelser kopplat till elsparkcyklar.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden visar en positiv avvikelse mot budget om drygt 3 mnkr. Det är främst högre intäkter inom kommunlantmäteriet samt både minskade kostnader i form av vakanser och ökade intäkter inom miljötillsyn som förklarar den positiva avvikelsen mot budget. Negativ avvikelse finns framförallt inom bostadsanpassningsbidrag på grund av en ökad kostnadsnivå, ett område där det tillförs mer resurser i budget för 2025. Bygglovsverksamheten visar som helhet ett utfall nära budget men själva bygglovsintäkterna ligger som väntat en bit under budget, vilket kompenseras av minskade personalkostnader och ökade intäkter från sanktionsavgifter.

Övriga

Kommunfullmäktige gör ett mindre överskott kopplat till bland annat lägre arvodeskostnader inom fullmäktige och geografiska utskotten, samt färre medarbetare som mottagit minnesgåva för 25 år inom kommunen. Revisionen och valnämnden gör resultat i linje med budget.

Kommunens investeringar

Kommunens nettoinvesteringar uppgick år 2024 till 711 mnkr, vilket är 488 mnkr lägre än budget. Det innebär att kommunen har haft en genomförandegrad för investeringar på 59 procent, genomsnittet för genomförandegrad under tidsperioden 2016–2024 är 75 procent.

Orsaken till att investeringsvolymen blev så mycket lägre än budget beror framförallt på att kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden inte har använt de medel som de har fått i sina respektive investeringsramar.

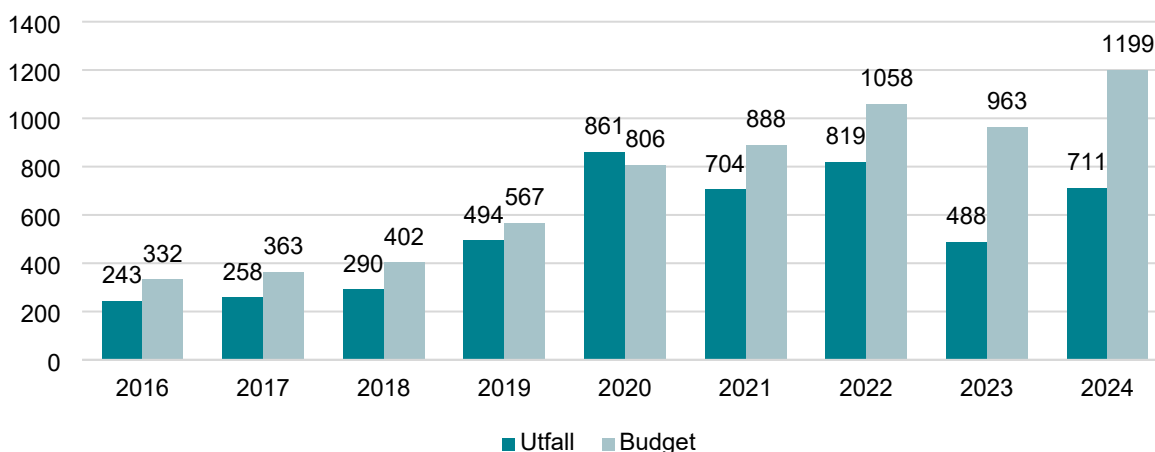
Investeringen i simhallen är slutredovisad och av den totala investeringsramen för simhallen på 990 mnkr har knappt 940 mnkr nyttjats, en positiv avvikelse med 50 mnkr jämfört med budget. För investeringar i civil beredskap var investeringsramen för 2024 totalt 109 mnkr. Av dessa har 10 mnkr nyttjats till livsmedelsförsörjning och trygghetspunkter. Avvikelsen mot ram är alltså knappt 100 mnkr.

En annan stor avvikelse är att samhällsbyggnadsnämnden under året genomfört investeringar till ett belopp om 316 mnkr, vilket är 250 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen mot budget beror mestadels på att samhällsbyggnadsnämndens exploateringsinvesteringar var lägre än budgeterat. På exploateringsidan har förutsättningarna för 2024 ändrats på grund av rådande marknadssituation där utbyggnadstakten har minskat och större projekt har förskjutits framåt i tiden.

Kultur- och fritidsnämnden har under året haft investeringsutgifter på 40 mnkr jämfört nämndens budget på drygt 85 mnkr. Det utrymme som inte har använts beror på försenade och framskjutna projekt.

I samband med månadsrapport per sista november uppmanades Verksamhetsstöd och service att återkomma till fullmäktige med begäran av utökad investeringsram för 2024 då investeringar i IT-utrustning prognostiserades överstiga beslutad investeringsram.

Nettoinvesteringar per år, mnkr

Kommunens investeringsvolym kommer fortsatt vara hög under kommande år. En högre investeringsvolym medför ökade avskrivningar och driftkostnader vilket innebär att utrymmet för övrig verksamhet minskar. När kommunen tar upp externa lån för att finansiera investeringar uppstår räntekostnader vilket tränger undan driftsmedel för att bedriva verksamhet. Investeringar i mark, fastigheter och större anläggningar som är långsiktiga kan lånefinansieras då kommande generationer kommer att nyttja dem under många år och mark normalt sett inte förlorar i värde. För att kunna finansiera övriga investeringar med egna medel behöver kommande års resultat vara positivt. Ett positivt resultat innebär också att kommunen får utrymme att amortera på upptagna lån.

Självfinansieringsgrad är ett nyckeltal som visar i vilken utsträckning en organisation kunnat finansiera årets investeringar med pengar som uppstått i verksamheten. Självfinansieringsgrad beräknas: Årets resultat plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar. En självfinansiering under 100

procent av årets investeringar skapar ett nyupplåningsbehov. Vid beräkningen av självfinansieringsgraden används balanskravsresultatet eftersom årets resultat så kraftigt påverkas av icke realiserade marknadsvärderingar. På grund av att balanskravsresultatet är så lågt har kommunen fått använda sin likviditet för att finansiera årets investeringar.

Finansiering av investeringar, mnkr

	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Preliminärt bokslut 2024
Nettoinvesteringar	494	861	703	819	488	711
Finansiering						
Balanskravsresultat	39	180	721	429	499	-1
Avskrivningar	211	216	218	238	277	313
Nya externa lån	0	400	500	0	190	-90
Egen likviditet	244	65	0	152	0	489
Självfinansieringsgrad	51%	46%	134%	81%	159%	44%

Kommunens exploateringsverksamheten

Exploateringsverksamheten för år 2024 genererar ett överskott om 103 mnkr, vilket är 25 mnkr högre än budget. Försäljningar har genomförts i sju projekt under året, men enbart två större som avser flerbostadshus där december månads försäljning i Folkungavallen är klart störst. En mängd avslut av äldre projekt har gjorts, merparten påverkar endast resultatet marginellt men ett fåtal äldre projekt får större påverkan eftersom det i dessa finns rester av den äldre redovisningsprincipen.

I december skrevs ett nytt medfinansieringsavtal med Trafikverket avseende Lingham. Avtalet omfattar två åtgärder, ny infart och ny förbifart. Utifrån åtgärdernas delvis skilda syften och nyttor, samt på grund av den kraftiga fördyringen som skett från tidigare avtal, så hanteras de två delarna på olika sätt redovisningsmässigt. Kostnaderna för förbifarten är direkt kopplat till det specifika exploateringsprojektet norra Himna och den kostnaden togs redan 2023 utifrån att detaljplanen för den exploateringen då vann laga kraft. Kostnaderna för infarten, som möjliggör långsiktig utveckling/exploatering av orten, aktiveras som en tillgång i balansräkningen och löses upp i 25-delar med start från 2024 (3,2 mnkr). I föregående års utfall finns även slutregleringen av medfinansieringen för flytt av landningsbanan inkluderat.

Kommunens resultat för exploateringsverksamheten, mnkr

	Preliminärt bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024	Bokslut 2023
<i>Effekter på resultaträkningen</i>				
Intäkter markförsäljning	87	75	12	171
Exploateringsbidrag och övriga intäkter	38	15	23	4
Vinst avslutade projekt	5	0	5	28
Summa intäkter	130	90	40	202
Kostnader försäld mark	-9	-9	0	-13
Förlust avslutade projekt	-12	0	-12	-1
Övriga kostnader	-3	-3	0	-2
TRV medfinansiering	-3	0	-3	-112
Summa kostnader	-27	-12	-15	-127
Resultat	103	78	25	76

Väsentliga personalförhållanden

Jämfört med föregående år har antalet medarbetare minskat med 126 personer till 10 133. Det motsvarar 9 044 årsarbetare. Utöver detta tillkommer 1 642 personer med timlön. Den direkta personalkostnaden¹ uppgick till 4 289 mnkr, en ökning med 53 mnkr jämfört med 2023.

Antal medarbetare med tillsvidare- och visstidsanställning med månadslön

	December 2023	December 2024
Antal tillsvidareanställda	9 938	9 816
Antal visstidsanställda med månadslön	321	317
Summa antal anställda med månadslön	10 259	10 133

Andelen externa personalavgångar är 8,1 procent och har därmed minskat med 1,0 procentenhet sedan föregående år och ligger nu på ungefär samma nivå som för åren före pandemin. I en jämförelse mellan förvaltningarna ses det högsta värdet på Vård- och omsorgsförvaltningen.

Andelen tillsvidareanställda med heltidsanställning har ökat med 0,9 procentenheter till 87,9 procent. Det största utvecklingsbehovet finns på Vård- och omsorgsförvaltningen som har ett värde på 70,7 procent.

Genomsnittsåldern för pension har ökat med 0,2 jämfört med föregående år till 65,4.

Summan utförda timmar med timlön är 844 964 timmar, vilket är en liten ökning med 1 162 timmar jämfört med föregående år. De arbetade timmarna motsvarar 425 årsarbetare. Vård- och omsorgsförvaltningen följt av Socialförvaltningen står för den största andelen. Under året betalades 196 mnkr ut i timlön.

Summan utförda timmar med mertid och övertid är 82 130, en minskning jämfört med föregående år med ungefär 30 500 timmar och den lägsta siffran under de senaste åtta åren. Den största minskningen ses på Vård- och omsorgsförvaltningen. Majoriteten av timmarna ses på Socialförvaltningen och Vård- och omsorgsförvaltningen. Utbetalad ersättning för mertid och övertid uppgår till 31 mnkr vilket är en minskning från 2023 med 10 mnkr.

Den totala sjukfrånvaron är 8,1 procent, en marginell ökning med 0,1 procentenheter jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron är fortsatt hög i jämförelse med åren före pandemin.

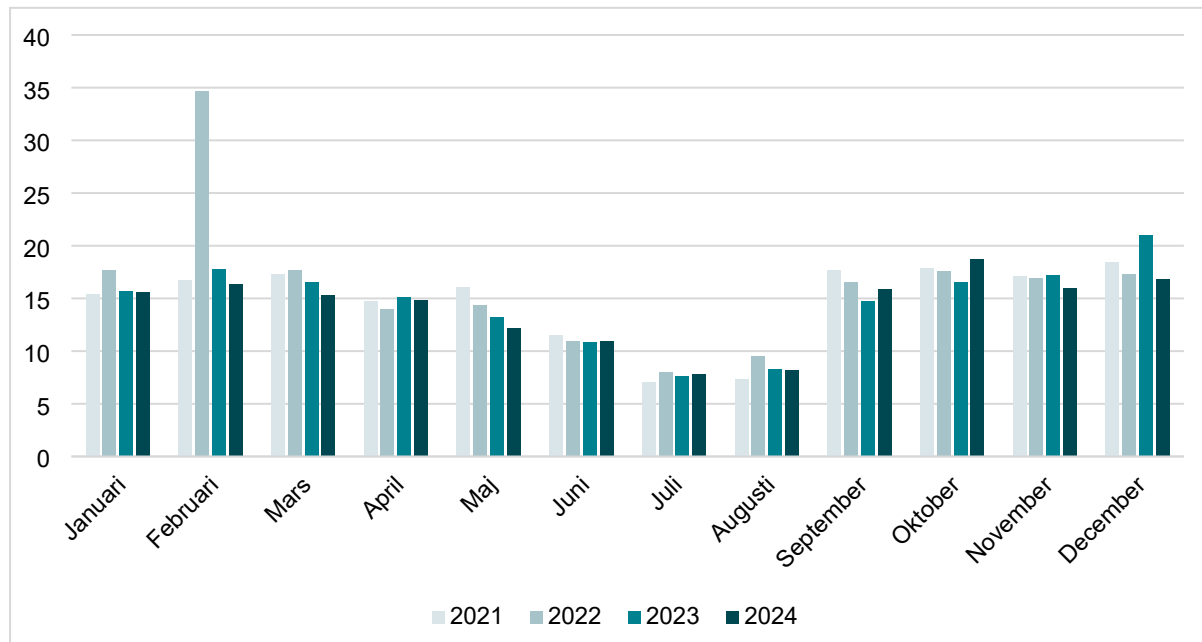
Total sjukfrånvaro 2021–2024 (%)

	2021	2022	2023	2024
Total sjukfrånvaro	8,0	8,4	8,0	8,1
Ålder 0–29 år	7,7	8,4	8,2	7,6
Ålder 30–49 år	7,6	7,8	7,4	7,4
Ålder 50-år	8,6	9,3	8,7	9,0
Män	6,0	6,4	5,9	5,6
Kvinnor	8,6	9,1	8,6	8,9
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 dag)	40	39	41	42
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 dag) män	30	28	30	33
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 dag) kvinnor	42	42	44	44

¹ Exklusive sociala avgifter, pensioner och övriga personalkringkostnader

Sjuklönekostnaden² uppgick till 121 mnkr, en minskning med drygt 4 mnkr jämfört med föregående år. Diagrammet beskriver sjuklönekostnaden för respektive månad i jämförelse med föregående år.

Kommunens sjuklönekostnader inklusive PO-tillägg 2021–2024, mnkr

² Exklusive sociala avgifter, pensioner och övriga personalkringkostnader

Förväntad ekonomisk utveckling

Under både 2023 och 2024 har många kommuner i Sverige haft en tuff period med flera ekonomiska utmaningar, inte minst de höga pensionskostnaderna. Men under 2025 och framåt ser de ekonomiska förutsättningarna betydligt bättre ut. De långsiktiga prognoserna från SKR visar på en stabilitet i kommunernas kostnadsutveckling likväl som goda ökningar i skatteunderlaget, som också genererar reala skatteintäktsökningar årligen framöver. Även om det finns en ljusning för Sveriges kommuner, så är skillnaderna i utgångsläget ganska stort. Under 2024 beräknas kommunerna göra ett överskott på 4 miljarder, men det är ändå 174 av de 290 kommunerna som under hösten prognostiserat att de kommer göra ett underskott. Framförallt är det gruppen landsbygdskommuner och lågpendlingskommuner som beräknas göra underskott.

Linköpings kommun har en stark balansräkning och både kommunens och kommunkoncernens soliditet är hög i jämförelse med andra kommuner. Dock har Linköping ett antal större ekonomiska utmaningar framför sig som behöver hanteras.

En av kommunens största långsiktiga utmaningar är att hantera de demografiska förändringarna, där färre barn betyder färre elever och innebär de närmaste åren lägre budgetramar för barn- och ungdomsnämnden, samtidigt som fler äldre betyder ett ökat behov inom främst äldreomsorgen och innebär ökade ramar för vård- och äldreomsorgsnämnden. De demografiska förändringarna berör dock på olika sätt hela kommunens verksamheter, som långsiktigt behöver planera för denna omställning. Samtliga nämnder behöver identifiera konsekvenser på lång sikt, samt planer för att hantera dessa. Till den omställning som baseras på demografiska förändringar finns även ett stort behov av omställning av kommunens lokaler. Här måste arbetet vara långsiktigt då det tar lång tid att både bygga, utveckla, likväl som att avveckla.

En annan stor utmaning framöver är kommunens ökade investeringsbehov. Ökade investeringar behöver finansieras antingen med ökade resultat eller högre belåning. Om kommunen tar upp externa lån för att finansiera investeringar uppstår räntekostnader vilket tränger undan driftsmedel för att bedriva verksamhet. Men även att finansiera investeringar med ökade resultat får effekten att dessa inte kan användas till driften. Utöver planerade investeringar kan det i ett antal olika projekt även tillkomma medfinansiering till Trafikverket, exempelvis för Ostlänken och Staby. Medfinansiering innebär att Trafikverket genomför investeringen men att Linköpings kommun bidrar med den merkostnad kommunens önskemål genererar. Precis som investeringar måste medfinansieringen hanteras både resultat- och likvidmässigt, även om regelverket för medfinansiering är något annorlunda.

För att den, i relation till andra kommuners, positiva ekonomiska situationen ska kunna behållas är det av stor vikt med en god kostnadskontroll och hög budgetdisciplin. För att möta framtida utmaningar krävs långsiktig planering, effektivisering och prioritering mellan verksamheter för att fortsättningsvis ha en ekonomi i balans.

Ekonomiska sammanställningar

Här redovisas kommunens resultaträkning samt drift- och investeringsredovisning. Avsnittet innehåller också tillämpade redovisningsprinciper. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed och utifrån rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, med undantag av pensionsredovisningen.

Resultaträkning kommunen, preliminärt bokslut

	Preliminärt bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024	Bokslut 2023
Belopp mnkr				
Verksamhetens intäkter	1 773	1 935	-162	2 048
Verksamhetens kostnader	-12 564	-12 693	129	-12 406
Jämförelsestörande poster, exploateringsverksamheten	103	78	25	76
Avskrivningar	-299	-315	16	-277
Verksamhetens nettokostnader	-10 987	-10 995	8	-10 560
Skatteintäkter	8 946	8 960	-15	8 853
Generella statsbidrag, utjämning kommunövergripande	1 341	1 341	0	1 080
Generella statsbidrag som ingår i nämndernas budget och bokslut*	23	15	8	32
Kommunal fastighetsavgift	323	314	9	310
<i>Summa skatteintäkter o bidrag</i>	<i>10 632</i>	<i>10 630</i>	<i>2</i>	<i>10 276</i>
Verksamhetens resultat	-355	-365	10	-284
Finansiella intäkter	799	671	128	1 064
Finansiella kostnader	-445	-306	-139	-213
Jämförelsestörande poster, orealiserade vinster och förluster i värdepapper (marknadsvärdering)	230		230	-197
<i>Summa finansnetto</i>	<i>584</i>	<i>365</i>	<i>219</i>	<i>654</i>
Resultat efter finansiella poster	229	0	229	370
lanspråktagande av resultatutjämningsreserv (RUR)			0	
ÅRETS RESULTAT	229	0	229	370
<i>Årets resultat efter balanskravsjusteringar</i>	<i>-1</i>			<i>499</i>

*Statsbidrag om sammanlagt 23 mnkr som avser nämndernas verksamheter ska enligt, RKR och SKR redovisas som generella statsbidrag vilket innebär att de flyttas från "Verksamhetens intäkter" till "Generella statsbidrag" i resultaträkningen ovan.

Driftredovisning kommunen, preliminärt bokslut

Belopp mnkr	Preliminärt bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024
Kommunfullmäktige	16	17	1
Kommunens revisorer	6	6	0
Kommunstyrelsen	632	654	22
Verksamhetsstöd och service (KS)	10	0	-10
Valnämnden	5	5	0
Vård- och äldreomsorgsnämnden**	1 725	1 756	31
Social- och omsorgsnämnden**	1 877	1 806	-71
Arbetsmarknadsnämnden	616	643	27
Överförmyndarnämnden	20	19	0
Barn- och ungdomsnämnden	3 892	3 906	14
Bildningsnämnden	871	884	14
Kultur- och fritidsnämnden	461	463	2
Bygg- och miljönämnden	68	71	3
Samhällsbyggnadsnämnden	582	583	0
Exploateringsverksamhet*	-103	-78	25
Delsumma verksamheten	10 677	10 736	59
Pensionsenheten exkl finansiella poster	377	266	-111
Intern ränta*	-95	-94	2
Justering nytillkommen försenad verksamhet	0	72	72
Finansenheten exkl finansiella poster	4	0	-4
Avgår externa finansiella poster hos nämnderna	1	0	-1
Avgår generella statsbidrag hos nämnderna	23	15	-8
Verksamhetens nettokostnader	10 987	10 995	8

* Minustecken framför beloppet i kolumnerna för prognos, budget och bokslut motsvarar ett positivt resultat

**Inklusive tidigare verksamhet Leanlink som under 2023 tillhörde kommunstyrelsen

Förändringar av nämndernas budgetramar som finansierats med kommunstyrelsens resursmedel eller justeringar som avser försenad nystartad verksamhet efter att kommunfullmäktige beslutade om budget för 2024 enligt nedan:

- Resursmedel på 5 mnkr till social- och omsorgsnämnden för att undanta verksamhetsnedläggning. Beslut KS 2024-04-16 § 103
- Resursmedel på 5 mnkr till kommunstyrelsen för kompensation ökade livsmedelskostnader inom Kost och restaurang. Beslut KS 2024-10-15 § 233
- Justering för försenad driftstart (ej aktiverade anläggningstillgångar på grund av rättstvist) av simhallen innebär att Kommunstyrelsens ram har minskat med 16,3 mnkr. Teknisk justering.
- Justering för försenad driftstart av Göta kanal besökscenter innebär att kommunstyrelsens ram har minskat med 1,5 mnkr. Teknisk justering.
- Justering för ej ännu nystartad verksamhet kopplat till demografiersättning innebär att vård- och äldreomsorgsnämndens ram har minskat med 54 mnkr. Teknisk justering.

Investeringsredovisning kommunen, preliminärt bokslut

Belopp, mnkr	Preliminärt bokslut 2024	Investeringsram 2024	Avvikelse bokslut 2024
Kommunstyrelsen	245	404	159
Verksamhetsstöd och service (KS)	69	68	-2
Valnämnden	0	0	0
Vård- och äldreomsorgsnämnden	20	33	13
Social- och omsorgsnämnden	1	4	3
Arbetsmarknadsnämnden	0	3	2
Barn- och ungdomsnämnden	14	26	13
Bildningsnämnden	5	9	5
Kultur- och fritidsnämnden	40	85	45
Bygg- och miljönämnden	0	0	1
Samhällsbyggnadsnämnden	316	566	250
Summa	711	1 199	488

Kommunens investeringsram har utökats enligt beslut i kommunfullmäktige 2024-03-26 §15 med totalt 329 mnkr

- 28,8 mnkr till vård- och äldreomsorgsnämnden försenade investeringar och utökad ram
- 157,2 mnkr till kommunstyrelsen försenade investeringar i simhallen och investeringar i säkerhet och civilt försvar
- 70,3 mnkr till kultur- och fritidsnämnden försenade investeringar
- 70,6 mnkr till samhällsbyggnadsnämnden försenad investering Ullevileden
- 0,3 mnkr till valnämnden utökad ram
- 2 mnkr till social- och omsorgsnämnden utökad ram för att tidigare kunna köpa kontorsutrustning

Kommunens investeringsram har utökats enligt beslut i kommunfullmäktige den 2025-01-28 § 3 med 7 mnkr

- 7 mnkr till Verksamhetsstöd och Service för ytterligare investeringar i IT-utrustning

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Bokslutet är upprättad i enlighet med Lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer, med undantag från redovisning av pensionsskuld.

I preliminärt bokslut för 2024 har samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder använts som i årsredovisningen för 2023.

Redovisning av pensionsskuld

Linköpings kommun redovisar, enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24, samtliga pensionsåtaganden enligt den så kallade fullfonderingsmodellen. Det innebär att samtliga pensionsåtaganden för kommunens anställda redovisas som en avsättning. Kommunen följer därmed inte lagen om kommunal redovisning. Enligt lagen ska endast den del av de kommunanställdas pensioner som är intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning, den så kallade blandmodellen.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-13 § 222 att värdeförändringen år 2024 av pensioner intjänade före 1998 ska redovisas mot eget kapital.